

Quo Vadis, Aida

Bruk i henhold til læreplaner

Historie, samfunnsfag, norsk, KRLE. Det faglige arbeidet før og etter visningen av Quo Vadis, Aida? vil kunne bidra til å nå flere av lærerplanens kompetansemål. Her er eksempler.

Merk: Disse kompetansemålene tar utgangspunktet i de nye læreplanene fra UDIR, og innholdet og utformingen i disse læreplanene er endret og inneholder ikke lenger like mange kompetansemål fordelt etter tema slik som før. Det er derfor kun listet opp hvilke fag filmen berører, og det er opp til læreren å velge ut hvilke som egner seg best i bruk av arbeidet med Quo Vadis, Aida?.

Historie:

*Kompetansemål etter 10. trinn, vg 2 og vg 3, samt faget Historie og filosofi 1 og 2

Samfunnsfag:

*Kompetansemål etter 10. trinn, samfunnskunnskap vg 1 og vg2

Norsk:

*Kompetansemål etter 10. trinn

KRLE:

*Kompetansemål etter 10. trinn

Oppgaver til filmen

Oppgavene under kommer ikke i en bestemt rekkefølge. Disse kan ulike faglærere og elever selv velge blant for å rette fagutbyttet dit man ønsker. Merk: Det er ikke nødvendigvis tenkt at det skal jobbes med samtlige oppgaver.

Hver enkelt lærer må også vurdere (og eventuelt korrigere) vanskelighetsnivået/formuleringene til de ulike oppgavene, og hvor dypt man skal dykke ned i dem. Velg også selv om besvarelsene skal skje skriftlig eller muntlig, og hvor vidt elevene skal jobbe individuelt eller i grupper. Mange av oppgavene passer godt til klassediskusjon. Flere av spørsmålene/oppgavene kan nødvendigvis ikke besvares ut fra informasjon fra filmen alene. Langt fra alle spørsmål vil ha klare fasitsvar.

Noen av spørsmålene/oppgavene henspiller på mindre fremtredende – men viktige – elementer i handlingen. Det bør derfor ikke være for stor avstand i tid mellom forarbeid, visning og etterarbeid. Vær også oppmerksom på at enkelte oppgaver vil røpe elementer fra filmens slutt. Disse kan man, for filmopplevelsens skyld, tilbakeholde til etter at visningen er over.

A. FØR DERE SER FILMEN

1. Snakk sammen om hva slags film dette er. Det er en spillefilm basert på virkelige hendelser. Hva betyr dette?
2. Hva vet du om det tidligere Jugoslavia / Balkan?
3. Hva vet du fra før om massakren i Srebrenica og bakgrunnen til krigen på Balkan? Repeter gruppevis eller i plenum i et tankekart eller på en digital plattform
4. Hva er etnisk rensing? Kjenner du til andre kriger der dette har skjedd?
5. Hva kan du om FN og deres fredsbevarende styrker eller deres arbeid på Balkan?
6. Du kan høre intervju med regissør **Jasmila Žbanić**.
7. Andre nettsressurser og artikler kan du finne her:

Dagsavisen

NRK

Filmstudieark

Forfatter: Jannicke Eriksen

Klassetrinn: [8. - 9. trinn, 10. trinn, Videregående]

Fag: Historie, Samfunnsfag, Norsk, KRLE-faget

Tema: Konflikt/krig og menneskerettigheter, Individ og gruppe, Politikk og samfunn, Historie

Fakta

Originaltittel: Quo vadis, Aida?

Regi: Jasmila Žbanić

Roller: Jasna Djuricic, Raymond Thiry, Emir Hadzihafizbegovic, Jovan Zivanovic

Manus: Jasmila Žbanić

Genre: Drama

Nasjonalitet: Bosnia-Hercegovina

Språk: bosnisk/nederlandsk/engelsk/serbisk

Produsent: Damir Ibrahimovich

Produksjonsselskap: Coop99

Filmproduksjon, Tordenfilm AS mfl.

Musikk: Antoni Lazarkiewicz

Lengde: 1 t. 41 min.

Distribusjon: Arthaus

Produksjonsår: 2020

Aldersgrense: 12 år

Filmplakat:

Den norske Helsingforskomité

Store norske leksikon om **Srebrenica**, **Balkankrigene** og **Bosnia-krigen**

B. KARAKTERENE

1. Hvem er Aida? Handler filmen mest om henne synes du? Begrunn svaret ditt.
2. Hva er det som gjør at Aida får med seg mye mer enn de andre som har flyktet til enklaven / leiren de befinner seg i?
3. Hvordan tror du Aida klarer å komme seg videre i livet? Hva tror du gjør at mennesker som har opplevd slike katastrofer klarer å leve videre etterpå?
4. Oberst Thom Karremanns er en virkelig person. Hva slags inntrykk får du av han gjennom filmen? Innehar han de egenskapene en leder bør ha? Hvorfor tror du han nektet å komme ut på slutten? Begrunn svarene dine.
5. General Franken er også en virkelig person. Hvordan er han ulik Karremanns, synes du?
6. Ratko Mladic er også en virkelig person. Han fikk på bakgrunn av sine handlinger kallenavnet «Slakteren på Balkan». Hva slags inntrykk får du av han i filmen?
7. Hvorfor tror du den unge FN-soldaten gråter når kvinnene og mennene blir separert? Hva slags inntrykk gir det av situasjonen?
8. Er det noen andre karakterer som gjorde inntrykk på deg? Hvorfor/hvorfor ikke?

C. KRIG OG TERROR

1. Denne filmen skildrer en av de største hendelsene i løpet av krigen på Balkan, nemlig folkemordet på over 8000 bosniere. Hva var bakgrunnen for denne handlingen? Bruk internett og finn ut mer om denne hendelsen.
2. Hva er en borgerkrig?
3. Hvorfor tror du kvinnene og mennene ble skilt? Kan du komme på andre kriger der kvinner og menn ble adskilt?
4. Hva er en ideologi?
5. Byen Srebrenica ble erklært en såkalt «sikker sone» med nederlandske FN-soldater til å passe på. Hvordan kunne da noe sånt som dette skje? Diskuter i gruppa di.
6. Hva er definisjonen på et folkemord, tror du?

7. Ratko Mladic, Radovan Karadžić og andre sentrale skikkelser blir av bosnisk-serbiske og serbere fortsatt sett på som helter. Hvorfor tror du det er slik? Hva er bakgrunnen for dette? Bruk internett og forsøk å finne svar på dette.

8. Hvorfor er det mange steder i verden ulovlig å si det man mener og synes? Hva kalles dette? Kan du komme med eksempler?

D. SAMFUNNSKUNNSKAP/NYHETSBIDET/HISTORIE

1. Synes du det er viktig å lære om historie på skolen? Hvorfor/hvorfor ikke?

2. Hva er ditt favorittfag? Hvorfor er dette faget du liker best?

3. Det har nylig vært litt om Ratko Mladic i nyhetene. Hvorfor dukker han opp 26 år etter hendelsene i Srebrenica?

4. Gi eksempler på ulike konflikter i verden i dag.

5. Hva mener du må til for at konflikter mellom mennesker og folkegrupper skal ta slutt? Gi eksempler og begrunn disse.

6. Er det viktig for deg at vennene dine mener det samme som deg, eller liker du at dere kan ha ulike meninger om ting som skjer i verden? Begrunn meningene dine.

7. Hva mener du ligger i begrepet 'terror'? Snakk sammen om dette og om dere kan komme med eksempler på handlinger i verden de siste 20 årene som dreier seg om terror.

8. Hva betyr fremmedhat?

9. Hva er menneskerettigheter? På hvilken måte kommer de til syne i denne filmen?

10. Hvilke brudd på menneskerettighetene kan man finne eksempler på i en krig eller konflikt?

11. Bruk FNs hjemmesider eller globalis.no og finn fakta om Balkan og landene der i dag. Har noe endret seg?

12. De fleste politiske partier og grupper / organisasjoner har i dag egne nettsider og kanaler på sosiale medier, som for eksempel YouTube og Facebook. Slik når de ut til mange mennesker globalt. Hvordan kan sosiale medier gi grobunn for og tilrettelegge for fremveksten av ekstreme politiske holdninger og grupperinger i dag? Burde de store sosiale mediene ta en mer aktiv rolle i forhold til hva som er lov til å publisere og legge ut, synes du? Hva kan være farene ved at enkeltpersoner og organisasjoner får legge ut det de selv ønsker på nett? Hva kan det føre til hvis enkeltpersoner eller organisasjoner nektes å publisere det de måtte ønske?

E. PRAKTISKE OPPGAVER

1. Let etter autentiske kilder på nett og i lærebøker og lag en tidslinje som tar for seg handlingene i Serbia og Bosnia fra 1989-1996. Her kan hver gruppe få sitt område /person eller historiske hendelse å fokusere på. Hvilke hendelser er viktigst å få med, synes du? Heng plakaten eller tidslinja opp i klasserommet.

2. La klassen i grupper lage et prosjekt om det tidligere Jugoslavia og konfliktene der nede, eller andre konflikter. Eksempler på andre steder og konflikter kan være Israel/Palestina, Gulfkrigen, Libanon, Syria. Presenter stedet og/eller konfliktens hoved-hendelser i en Prezi eller PowerPoint eller ha en fagsamtale om et av temaene.

3. Lag et rollespill sammen med noen andre fra klassen der du spiller ut en av scenene fra filmen. Det kan være en scene du likte spesielt godt, eller du kan bruke en av dem som er nevnt nedenfor:

-når Aida skjønner at mennene blir tatt med kun av én bestemt grunn

-når Aida leter etter familien sin i starten av filmen

-når mennene står i det tomme «kinoloalet» og venter

-når Aida besøker sin gamle leilighet og finner noen andre som bor der (hvem er forresten mannen hun møter i trappa?)

-når Aida finner levningene og klærne etter to av familiemedlemmene sine

-når den unge FN-soldaten gråter

-når Ratko Mladic presenterer seg for kvinnene i bussen

-når Aida ser elevene holde forestilling på scenen

F. GENERELLE FILMSTUDIESPØRSMÅL

1. Hvor bra synes du filmen var?
2. Synes du denne filmen passer bra til din aldergruppe? Begrunn svaret ditt.
3. Er dette en film du selv ville valgt å se på kino? Hvorfor/hvorfor ikke?
4. Hvilke følelser sitter du igjen med etter å ha sett filmen?
5. Synes du det er viktig at denne historien blir fortalt? Hvorfor/hvorfor ikke?
6. Hva mener du om skuespillerne? Gjorde de troverdige roller? Begrunn svarene dine.
7. Velg deg ut en karakter du likte godt / mislikte og beskriv vedkommende. Hvorfor valgte du nettopp denne rollen?
8. Skriv en filmanalyse av Quo Vadis, Aida? der du får klart fram dine egne meninger om filmen og begrunner disse.
9. Gjør en undersøkelse i klassen eller på trinnet ditt om ungdommers syn på samfunnskunnskap eller historiefaget. Presenter resultatet i et valgfritt diagram.
10. Hva betyr quo vadis? Hvorfor tror du filmen har fått tittelen Quo Vadis, Aida? Passer den, synes du?